

Katrijn de Ronde • Energieia

43 min

INTERVIEW

Amsterdamse energiecoöperatie MeerEnergie werkt aan oprichting warmtebedrijf

De lokale energiecoöperatie MeerEnergie werkt aan de oprichting van het eigen warmtebedrijf. Het doel is om het distributienet over te nemen dat de gemeente Amsterdam nu aanlegt, en dat net uitbreiden naar minstens vijfduizend woningen. De voorgestelde nieuwe Warmtewet maakt het niet makkelijker.

Bewaren

Energiecoöperatie MeerEnergie bestaat inmiddels al **zo'n zeven jaar**, zegt voorzitter Ardine Nicolai, en werkt gestaag aan de weg naar een warmtenet in de wijk Middenmeer (de noordoostelijke helft van de Watergraafsmeer). De volgende stap is de oprichting van een daadwerkelijk warmtebedrijf, dat beheer en exploitatie van het aan te leggen net op zich kan nemen, en de bewoners warmte levert.

Het plan is om zo'n vijfduizend woningen aansluiten op een net met restwarmte. Die warmte zou eerst van de Jaap Edenbaan komen, maar inmiddels is de blik verlegd naar het datacenter van Equinix op het nabijgelegen Amsterdam Science Park, met een opwaardeerstation ertussen om de warmte op te werken naar de juiste temperatuur voor de woningen. De gemeente Amsterdam legt voor een deel van de woningen **dit jaar al** het distributienet aan als onderdeel van groot onderhoud in de

wijk. Dat net moet dan op termijn door een exploitant worden overgenomen; naar verwachting het in oprichting zijnde coöperatieve warmtebedrijf.

Bron van de warmte voor het warmtenet in Middenmeer moet het datacenter van Equinix op het Amsterdam Science Park worden. De restwarmte uit datacenters heeft een temperatuur van tussen de 25°C en 30°C. Dat is te laag voor de bestaande bouw in het gebied en daarom moet er ook een centrale warmtepomp komen die de warmte opwaardeert tot een geschikt niveau. (Foto: Kim van Dam/ANP)

“We hebben een half jaar nodig om een bedrijf te zijn”, zegt Nicolai. Nu wordt al hard gewerkt aan het inventariseren wat er nodig is om de woningen aan te kunnen sluiten op het distributienet, en plannen voor aansluitaanbiedingen. “Wij willen verschillende aanbiedingen doen, van helemaal kaal en alleen de installatie, maar ook een aanbieding inclusief een kookplaat, bijvoorbeeld.” Het bedrijf moet bestaan uit een holding met drie dochters, een voor de warmtebron, een voor de warmtelevering en een laatste, samen met Alliander-dochter Firan, voor de infrastructuur.

Bijdrage Aansluitkosten

In eerdere stukken van de gemeente werd gesproken over een aansluitbijdrage van €8.500 per woning. Dat kan lager uitvallen. De gemeente Amsterdam kan subsidie verlenen voor de onrendabele top vanuit het Amsterdams Klimaat en Energie Fonds, en ook de Rijksoverheid stelt subsidie en betalingsregelingen beschikbaar, zowel voor de aansluitkosten van bewoners als voor de onrendabele top van warmtenetten. Eerdere subsidie-aanvragen, bijvoorbeeld in Europa of voor het Programma Aardgasvrije Wijken zijn niet gehonoreerd. “Ik vroeg die Europese subsidie aan toen we net waren begonnen”, blikt Nicolaï terug. “Ik begrijp wel waarom we die toen niet hebben gekregen. We zaten nog erg aan het begin.” Voor het Programma Aardgasvrije Wijken moest de gemeente de voordracht doen; toen heeft Amsterdam gekozen om het [coöperatieve WG Ketelhuis-project](#) aan te dragen, dat ook inderdaad subsidie heeft gekregen.

Het wachten is op de financiën. Het oprichten van een bedrijf, het uitwerken van alle juridische contracten tussen de verschillende partners zoals de gemeente Amsterdam en Firan, de technische specificaties van wat nodig is en het opstellen van de businesscase kosten geld, net als het uitrollen van een campagne voor de buurt. MeerEnergie heeft een voorschot gevraagd op een toegezegde subsidie vanuit het Amsterdamse Klimaat en Energie Fonds. “Op welke termijn het bedrijf daadwerkelijk zal zijn opgericht, is voor 99% afhankelijk van de ontwikkelsubsidie.”

Daarna volgen nog meer financiële hordes. Het bedrijf zal ook het distributienet dat de gemeente nu aanlegt moeten overnemen en uitbreiden. “De gemeente heeft echt haar nek uitgestoken”, zegt Nicolaï. Maar dat wil niet zeggen dat het net er nu klaarligt voor gebruik. “Er wordt nu voor zestienhonderd woningen een distributienet aangelegd tot anderhalve meter van de huizen en zonder aansluiting op de bron”, licht Nicolaï toe. De aansluitingen voor die eerste groep woningen, de transportleiding naar de bron en het opwaardeerstation moeten dus nog worden aangelegd, plus het hele net voor de andere vierendertighonderd aan te sluiten woningen.

Nicolaï merkt “koudwatervrees”. De gemeente wil graag samenwerken, maar maakt zich zorgen of het aantal aansluitingen gehaald kan worden, en de risico's voor een coöperatief bewonersbedrijf als dat niet gebeurt. De banken kijken weer naar de gemeente, legt zij uit, naar subsidies en garantstellingen. En de bewoners moeten eerst een bod krijgen voor zij een handtekening kunnen zetten, maar voor dat bod moet het financiële plaatje eerst helderder zijn. Inmiddels heeft MeerEnergie in het consortium NieuweWarmtenNu! een aanvraag gedaan bij het Nationaal Groeifonds. “Iedereen zit naar elkaar te kijken”, verzucht Nicolaï. “Iemand moet de eerste stap zetten. Het is duidelijk dat MeerEnergie niet een partij kan zijn die grote financiële risico's kan afdekken.”

Lees ook

Warmteschappen moeten thuishaven krijgen in de nieuwe warmtewet >

Naast de financiën ligt er ook nog een juridisch knelpunt op de loer. In het ter inzage gelegde wetsvoorstel voor de Wet collectieve warmtevoorziening zijn speciale regels opgenomen om lokale initiatieven zoals dat van MeerEnergie de ruimte te bieden. Maar die regels zijn opgesteld voor initiatieven tot vijftienhonderd woningen (of WEQ, woningequivalenten). Het Middenmeer-project mikt op vijfduizend woningen en is daarmee flink groter.

“Wij willen niet gebonden zijn aan dat getal van vijftienhonderd, dat zou voor ons een beletsel zijn”, zegt Nicolai. “Belangrijk is dan ook dat wordt meegenomen dat energiecoöperaties bij uitstek de publieke zaak vertegenwoordigen. Coöperaties bestaán uit het publiek. Wij zouden daarom ook juist moeten gelden als publieke partij, zodat ook wij zonder beperkingen in aantal een warmtebedrijf kunnen oprichten.” Binnenkort gaat de coöperatie om tafel met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor een “botsproef” om uit te zoeken wat het wetsvoorstel betekent voor het coöperatieve project van MeerEnergie. Maar Nicolai blijft optimistisch. “Er worden nog veel gesprekken gevoerd voordat de wet er definitief is.”

Ondanks de stroperige ontwikkeling, is de coöperatie overtuigd dat een warmtenet voor Middenmeer de juiste oplossing is. “Deze wijk is slecht geïsoleerd, dat is met warmtepompen niet goed te verwarmen”, zegt Nicolai. De coöperatie heeft wel onderzocht of individuele warmtepompen voor elke woning in de wijk, die grotendeels bestaat uit koopwoningen, een oplossing zou kunnen zijn. Maar nee: “Die aanpak is vele malen duurder. We hebben indertijd een bureau laten uitrekenen wat de kosten voor alle isolatie plus de warmtepomp per woning zouden zijn. Dat kwam uit op gemiddeld €48.000.” Het datacenter levert naar verwachting meer dan voldoende warmte. “En er staat nog een datacenter”, zegt Nicolai. “Dus het perspectief is enorm.”

Katrijn de Ronde

Meest gelezen

Wat is veiligheid, in Groningen?

Wie bewijst het ongelijk van Jan Rotmans?

Netbeheer Nederland: Klimaatdoelen 2030 uit zicht tenzij overheid ingrijpt